

Rok z pandemią
na Uniwersytecie Gdańskim

s. 14-17

50 lat Uniwersytetu Gdańskiego.
Kontekst historyczny,
półwiecze rozwoju, osiągnięcia

s. 29-44

Historia logo
Uniwersytetu Gdańskiego

s. 45-47

GAZETA UNIwersYTECKA

Czasopismo Społeczności Akademickiej
Uniwersytetu Gdańskiego

1970

2020

50-lecie
Uniwersytetu
Gdańskiego

Nr 3 (167) Kwiecień 2021
ISSN 1689-4723

03

Zakończenie obchodów
jubileuszu 50-lecia
Uniwersytetu Gdańskiego

s. 9-13

Fot. Arek Smykowski

2-8 KALEJDOSKOP WYDARZEŃ

9-13 UROCZYSTOŚCI

- 9-10 Święto Uniwersytetu Gdańskiego. Zakończenie obchodów jubileuszu 50-lecia uczelni
- 11-13 Przemówienie JM Rektora Uniwersytetu Gdańskiego, prof. dr. hab. Piotra Stepnowskiego, z okazji 51. rocznicy powołania uczelni

14-28 NAUKA I EDUKACJA

- 14-17 Rok z pandemią na UG
- 18-21 Przeciw zmianom klimatu na UG
- 22-25 Życie w sieci, czyli o niebezpieczeństwach i możliwościach cyberprzestrzeni
- 26-28 Ewaluacja jakości działalności naukowej – założenia, stosowane systemy i wyzwania

29-49 Z DZIEJÓW UCZELNI

- 29-44 50 lat Uniwersytetu Gdańskiego. Kontekst historyczny, półwiecze rozwoju, osiągnięcia
- 45-47 Historia logo Uniwersytetu Gdańskiego
- 48-49 Wystawa czasowa „Droga do Uniwersytetu. Uniwersytet Gdański i jego poprzedniczki 1945-1970”

50-60 WYWIADY

- 50-53 Zrozumieć naukę. Wywiad z prof. Ryszardem Horodeckim
- 54-57 Dbajmy o relacje międzyludzkie. Wywiad z dr Agatą Rudnik
- 58-60 Cykliczna konferencja w nowych warunkach. Wywiad z Magdaleną Iwanowską

61-63 KULTURA

- 61-63 Kultura w mAseCzKach, czyli Akademickie Centrum Kultury w czasie pandemii

64-65 POLECANE KSIĄŻKI

- 64-65 *Szklanki żydowskiej krwi* – powieść prof. Dariusza Filara. Przeszłość, która porządkuje teraźniejszość i przyszłość

66 WSPOMNIENIA

- 66 Klaudia Renusch

67 WYRÓŻNIONE DOKTORATY

- 67 Michał Pruszek, *Dramaty Williama Szekspira w literackich adaptacjach dla dziecięcego odbiorcy*

68-71 STUDENCI I DOKTORANCI

- 68-71 Studencie, doktoranci – bądź aktywny!

72 KALEJDOSKOP SPORTOWY

Rada programowa:

- dr hab. Jacek Taraszkiewicz, prof. UG (przewodniczący)
- prof. dr hab. Bernard Lammek
- prof. dr hab. Wiesław Długokęcki
- dr hab. Aneta Oniszczuk-Jastrzębek, prof. UG
- dr hab. Katarzyna Wojan, prof. UG
- mgr Magdalena Nieczuja-Goniszevska
- mgr Piotr Zieliński
- Łukasz Bień

Redaktor naczelny:

Tomasz Neumann

Skład i opracowanie graficzne:

Ka Leszczyńska

Korekta:

Aleksandra Pryczkowska

Wydawca:

Uniwersytet Gdański

Nakład:

500 egzemplarzy

Adres redakcji:

Biblioteka Ekonomiczna,
ul. Armii Krajowej 110
81-824 Sopot, pok. 201
e-mail: gazeta@ug.edu.pl

Wydanie internetowe:

gazeta.ug.edu.pl

Projekt layoutu:

Studio Spectro

Wszystkie artykuły ukazują się w ramach licencji CC BY 4.0 International (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.pl>)

Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych oraz zastrzega sobie prawo do skracania i adiacji tekstów.

Uniwersytet wobec wyzwań współczesności i oczekiwań społecznych

Minione półwiecze to dla uniwersytetu okres niewątpliwie pomyślny. Dotyczy to szczególnie ostatnich dwu dekad, kiedy to udało się wznieść i zasiedlić gros obiektów na kampusie w Gdańsku-Oliwie oraz wzbożać infrastrukturę kampusów w Sopocie i Gdyni. Efekty badań wskazują na istotne umiędzynarodowienie działalności naukowej, co uwidacznia szybko rosnąca liczba publikacji odnotowywanych w światowych bazach danych bibliometrycznych oraz liczba ich cytowań. Uniwersytet Gdański staje się rozpoznawalny w międzynarodowych i krajowych rankingach akademickich. Rozwija ofertę edukacyjną i zabiega intensywnie o wysoką jakość i efektywność kształcenia. Te osiągnięcia pozwalają z optymizmem patrzeć w przyszłość pomimo licznych istniejących oraz rodzących się wyzwań i oczekiwań społecznych.

Cechą współczesnego świata jest szybka jego zmienność będąca następstwem coraz to głębszego poznawania przyrody i natychmiastowego wykorzystywania efektów wiążących się z tymi badaniami. Ogromna w tych przeobrażeniach rola przypada uczelniom. Uczelnie są bowiem miejscem, gdzie dokonuje się najczęściej odkryć naukowych i gdzie rysuje się wizje ich wykorzystania. Są też miejscem kreowania standardów zachowań społecznych, współżycia i odpowiedzialności za przyszłość bliższego i dalszego otoczenia. Role naukowe i edukacyjne splatają się w uczelniach, które zaliczane są do badawczych. Dołączenie do grona uznanych uczelni badawczych to priorytetowy cel UG w rozpoczętej trzeciej dekadzie XXI wieku, a być może nawet w drugim półwieczu uczelni. Aby ten cel osiągnąć, potrzeba uniwersytetowi nowego impulsu,

który wyzwoli innowacyjne inicjatywy w zakresie badań, edukacji oraz współpracy z otoczeniem. Ten impuls musi pochodzić od ludzi, którzy pomysłami i ideami natchną innych, których pasją życiową jest nauka, a misją – nauczanie akademickie. Ich entuzjazm winien stać się bodźcem do podejmowania najpilniejszych wyzwań współczesności. Na takich ludzi uczelnia powinna być bezwzględnie otwarta, takich ludzi należy kształcić lub pozyskiwać, takim osobom należy stworzyć przyjazne warunki w uczelni. Oni bowiem będą kreowali przyszłość uniwersytetu oraz budowali jego prestiż akademicki i naukowy. Dzięki ich zaangażowaniu i współpracy z całą społecznością akademicką Uniwersytet Gdański ma szansę stać się rozpoznawalną w świecie uczelnią badawczą, godnie reprezentującą aglomerację trójmiejską, region, kraj i kontynent.

Życzenia na 50-lecie naszej Alma Mater

Obyś była dla nas – studentów, doktorantów i pracowników – przyjaznym miejscem nauki i pracy.
Obyś rozwijała się prężnie i godnie służyła mieszkańcom Gdańska, Pomorza i Polski.
Obyś rosła w siłę i była naszą nadzieją, ostoją i dumą.
Obyś była źródłem wiedzy i prawdy – niegasnącym światłem promieniującym z 1000-letniego miasta Gdańska, regionu pomorskiego i Najjaśniejszej Rzeczypospolitej.

Jerzy Błazejowski

Historia logo Uniwersytetu Gdańskiego

Każda uczelnia ma swój własny charakterystyczny znak. Popularne logo ułatwia identyfikację uniwersytetu, jest jego elementem rozpoznawczym, który zamieszcza się m.in. na dokumentach oraz materiałach promocyjnych. Jaka jest historia logo Uniwersytetu Gdańskiego, czyli największej uczelni na Pomorzu?

Pamiątkowy medal wybitny z okazji powołania Uniwersytetu Gdańskiego. Awers przedstawia pierwsze logo uczelni, zaprojektowane przez Wiktora Tołkina (zbiory MUG)

Fot. Arek Smykowski

Powołanie Uniwersytetu Gdańskiego to bez wątpienia wydarzenie historyczne – uczelnia była bowiem drugim uniwersytetem założonym w Polsce po 1945 roku (po utworzonym w 1968 roku Uniwersytecie Śląskim w Katowicach). Z okazji jej powołania w 1970 roku powstał pamiątkowy medal autorstwa Wiktora Tołkina (1922–2013) – polskiego artysty, rzeźbiarza, plastyka i architekta. Tołkin był absolwentem Politechniki Gdańskiej oraz Państwowej Wyższej Szkoły Sztuk Plastycznych w Gdańsku. Należał do najbardziej popularnych i znanych gdańskich artystów. Zaprojektował m.in. pomnik Załubin Polski z Morzem (Kołobrzeg), pomnik „Ludziom Morza” (Gdynia), pomnik Walki i Męczeństwa, Mauzoleum-Panteon (Majdanek) oraz pomnik Czynu Oręża Polskiego (Warszawa).

Wspomniany medal, którego forma była niezwykle nowoczesna

i śmiała jak na owe czasy, został wybitny przez Mennicę Państwową w nakładzie tysiąca sztuk. Właśnie na nim po raz pierwszy pojawił się znany znak graficzny naszego uniwersytetu. Awers medalu przedstawiał emblemat uczelni z elementami herbu miasta (koroną i dwoma krzyżami), który składał się z dwóch pierwszych liter nazwy uczelni. Litera U odpowiadała łodzi, litera G wizualizowała zaś maszt. Całość w swoich założeniach miała nawiązywać do marynistycznych i morskich tradycji regionu. Ów zaproponowany przez artystę znak stał się oficjalnym godłem uniwersytetu.

O NIEWYKORZYSTYWANYCH PROJEKTACH I PROPOZYCJACH NOWEGO ZNAKU

W 1980 roku powstały kolejne pamiątkowe numizmaty, tym razem z okazji 10-lecia uczelni. Jednym

Pierwsze propozycje ekslibrisów dla Biblioteki Uniwersytetu Gdańskiego (zbiory MUG)

z nich był lany medal, wykonany w zaledwie kilkunastu egzemplarzach, który prezentował osiem wydziałów Uniwersytetu Gdańskiego. Medal zaprojektowała artystka Gertruda Kuziemska-Wilczopolska – absolwentka Wydziału Malarstwa ASP w Gdańsku.

Co ciekawe, propozycja wybicia medalu dla Uniwersytetu Gdańskiego okazała się momentem przełomowym dla artystki. – *Dokładnie to pamiętam. Po raz pierwszy wykonywałam medal dla takiej poważnej organizacji, czyli dla Uniwersytetu Gdańskiego. Moje medale się spodobały*

na tyle, że inne instytucje zaczęły składać u mnie zamówienia – mówi Gertruda Kuziemska-Wilczopolska¹.

Awers medalu był alternatywą dla projektu Wiktora Tołkina – przedstawiał zachodzące na siebie litery U i G, zwieńczone efektowną koroną z herbem Gdańska. Całość została otoczona wyraźnie wyżłobionymi falami. Pomimo bardzo ciekawej, artystycznej i lekkiej formy zaprojektowany znak graficzny nie został nigdy więcej wykorzystany.

Warto również wspomnieć o niezwykłych propozycjach eks-

librisów dla woluminów znajdujących się w Bibliotece Uniwersytetu Gdańskiego. Ekslibris (łac. 'z książek') to charakterystyczny, niepowtarzalny znak własnościowy w postaci graficznej. Powołanie uniwersytetu, a także biblioteki stworzyło potrzebę opracowania nowego symbolu. Przygotowanie trzech projektów zlecono artyście Stanisławowi Różyckiemu. Z nieznanego powodu nie zyskały one jednak aprobaty władz uczelni. Biblioteka UG otrzymała swój ekslibris dopiero w 2002 roku – wówczas absolwentka gdańskiej ASP Do-

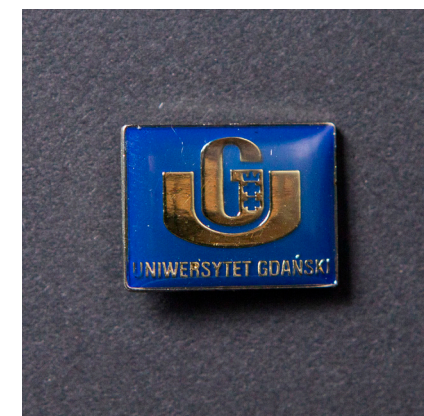
Medal wybitny z okazji 10-lecia Uniwersytetu Gdańskiego, zaprojektowany przez Gertrudę Kuziemską-Wilczopolską (zbiory MUG)

Fot. Arek Smykowski

Przypinka Uniwersytetu Gdańskiego, lata 70. XX w. (zbiory MUG)

Fot. Marta Szaszkiewicz

Przypinka Uniwersytetu Gdańskiego, lata 2000 (zbiory MUG)

Fot. Arek Smykowski

minika Skutnik opracowała znak biblioteki, który obowiązuje do dziś.

ROK 2000 I ZMIANA LOGOTYPU UG

Logo w swojej pierwotnej wersji zostało użyte po raz ostatni prawdopodobnie w *Zarządzeniu Rektora UG z dnia 30 czerwca 1999 roku w sprawie wprowadzenia zmian w strukturze organizacyjnej administracji Uniwersytetu Gdańskiego*.

Najpewniej w 2000 roku logo zaprojektowane przez Tołkina zostało odświeżone, a właściwie... znacznie zmienione. Ramiona li-

tery U zostały zdecydowanie wydłużone, a w część litery G wkomponowano herb Gdańska.

Warto nadmienić, że każdy z wydziałów Uniwersytetu Gdańskiego ma swoje indywidualne logo, które zawiera charakterystyczny dla niego element. Na przykład Wydział Chemii wyróżnia szklane naczynie, a Wydział Filologiczny – otwarta książka. Z kolei Wydział Ekonomiczny nawiązuje do dawnych tradycji uczelni, gdyż przedstawia znak Wyższej Szkoły Handlu Morskiego.

Marta Szaszkiewicz
Muzeum Uniwersytetu
Gdańskiego

Znak Uniwersytetu Gdańskiego z lat 90. XX w. nad wejściem do Pałacu w Leźnie

Fot. Marta Szaszkiewicz

¹ Fragment rozmowy przeprowadzonej z Gertrudą Kuziemską-Wilczopolską 5 marca 2021 roku.

Prezentowany tekst jest częścią cyklu artykułów dotyczących dziedzictwa akademickiego, za który merytorycznie odpowiada Muzeum Uniwersytetu Gdańskiego. Czytelników zapraszamy do kontaktowania się z Muzeum Uniwersytetu Gdańskiego (muzeum@ug.edu.pl; ul. Bielańska 5, 80-851 Gdańsk), dzielenia się uwagami, wspomnieniami i pamiątkami.